

Katlapa balva iedvesmai – jau 12. reizi

►9. lpp.

Tajā gadā viņa nospēlēja Sāru A. Čehova «Ivanovā», un abas šīs izrādes iegūst «Spēlmaņu nakts» balvu. Ļoti nozīmīgs bija Ingas Ābeles iestudējums «Tumšie brieži». Bet klasiku klasika ir Almas Svensones loma filmā «Emila nedarbi», par kuru aktrises saņēma Lielā Kristapa balvu kategorijā «Labākā aktrise otrā plāna lomā». Zīmīgi, ka šodien Tumē ieraudzījām veikalu «Emils»... Tā bija neaizmirstama filma, tāpat kā «Pansija pilī».

Ārkārtīgi interesants iestudējums bija «Stubenhocker: Velta Kalniņa istabā» – par deju pedagogi Veltu Kalniņu. Un vēl jāmin iestudējums «Osdžas zeme» – kā Dace Everss Valmieras teātrī, tā Lolita Cauka Nacionālajā teātrī Violetas Vestones lomu atklāj tragiski dramatiskā izcilībā... Un tad laiciņu atpakaļ – R. Blaumaņa Roplainiete un Indrānu māte... Kā «Indrāni», tā «Pazudušais dēls» būtu noteikti iekļaujami skolu programmās, jo Blaumanis un viņa darbi ir mūsu – latviešu – identitātes kods. Tas arī sasauca ar Katlapu, kas gan zināmu periodu dzīvoja citās iekārtās, taču arī viņa vēlme daudzējādā ziņā bija domāt par to, kas ir šīs valsts un tautas kods.”

Tukumnieku sveicieni

“Balva lai ir jums kā atgādinājums par visām lomām, par visiem darbiem teātrī un piemiņai no Tukuma novada,” pasniedzot Katlapa balvu Dacei Everss, teica pašvaldības vadītājs **Gundars Važa**. Ziedi, lauku medus tikko no bišu dravas, Gadagrāmata, kurā var izlasīt pagājušā gada laureātu intervijas, un sirsnīgs apsoliņš nogādāt arī jauno izdevumu, un, protams, laikraksts ar intervijām bija «Neatkarīgo Tukuma Ziņu» redaktore **Ivonas Plaudes** sveiciens – ar piebildi, ka var apskaust aktri-

si, kas spēj nospēlēt tik izturīgu mammu kā Martu Cirulīti filmā «Ziemassvētku jampadracis»... D. Everss gan iebilda, ka viņai pašai gan tādas izturības neesot, bet melnais humors gan esot labi attīstīts un vēl viņa ātri apsmejoties... Sveicēju vidū bija arī Valmieras teātra kolēģi un, protams, tukumnieki – **Aija Judinska** atzina, ka ir redzējusi gan «Uguni», gan citas izrādes, taču teiciens no «Emila nedarbiem» – “tādu bērnu manas acis nav redzējušas” – jau ir folklorizējies...

Zeme, ko esam bērniem parādā

Pateicībā par balvu aktrise atzina, ka izvērsti runāt nemāk, tikai kodolīgi, bet šoreiz aizkustinājuma dēļ griboties raudāt... “Man šī balva ir milzīgs pagodinājums, negaidīts, un gribu teikt: “Žani Katlap, lai slavēts tavs vārds!” Izlasīju, ka mēs savu zemi nemantojam no senčiem, mēs to aizņemamies no saviem bērniem. Sapratāt domu?! Aizņemamies no saviem bērniem...”

Aktrise arī norunāja Bronislavas Martuževas dzejas fragmentu no koncertuzveduma «Tu stipru mani sauc»...

Vai tiešām nocirtīsim visus ošus?

Stāstu par Valtera Sīļa dailradi, J. Siliņš sāka ar fragmentu no «Indrānu» iestudējuma Nacionālajā teātrī 2013. – rakstnieka Rūdolfa Blaumaņa jubilejas gadā. J. Siliņš atzina, ka visā savā 17 gadu radošajā mūžā V. Silis ir atveidojis ļoti svarīgas tēmas, kas liek domāt, uzdot jautājumus un rada pārdzīvojumu līdzās esošajiem: “Te jāmin iestudējums «Par mammām», arī Melānijas Vanagas «Veļupes krastā» – par latviešu tautas vēstures laiku, jau pieminētā «Osdžas zeme» Nacionālajā teātrī. V. Silis daudz izrādes ir taisījis projektos, arī starptautiski. Nāk prātā

Dacei Everss balvu pasniedza novada domes priekšsēdētājs Gundars Važa

Māra Bērziņa «Svina garša», Jāņa Baloža «Mežainis», kuru vispirms iestudēja Kauņā un tad Nacionālajā teātrī. Veiksmīga ir sadarbība ar Rasu Bugavičuti-Pēci gan dokumentālā stāstā «Puika, kurš redzēja tumsā», gan Liepājas teātra iestudējumos «Liepāja – Latvijas galvaspilsēta» – daudzi nezina, ka tad, kad Latvijas valsts nodibinājās un lielākajā Latvijas daļā ienāca padomju Krievijas karaspēks, Liepāja palika vienīgā vieta kā Latvijas valsts, tikai to neviens neuzzināja. Tas skan ļoti primitīvi, bet tā ir taisnība, tāpēc šī izrāde ir nozīmīga, un jaunākie darbi – «Amerikas latvieši» un «Dzīvoklis». Šie daudzie darbi atspoguļo jauna režisora pozīciju; režisora, kam interesē sava valsts, savi cilvēki un viņu savstarpējās attiecības, turklāt darot to nevis didaktiski, bet mudinot mūs katru padomāt un runāt, jo gan «Indrānos», gan «Pazudušajā dēlā», «Uguni», «Trīnes grēkos» viņš ieliek ko-

du – ka visas nelaimes ir no tā, ka mēs mājās, ģimenē viens ar otru nerunājam – godīgi un patiesi. Mēs iztēlojamies, bet sievai, vīram, bērnam nepasakām, kā jūtamies, un ja to nedarīsim – nekas neveidosies.”

Esmu ļoti pateicīgs!

Balvas laureāts **Valters Silis** pats balvu saņemt nevarēja – negaidītu darbu dēļ, tāpēc viņa vietā to saņēma māsa Laura Sile-Paiča, taču režisors visus uzrunāja attālināti ar video starpniecību: “Kad pirms gada piekritu palīdzēt veidot kora «Laiks» 20 gadu jubilejas koncertu Liepājā, man prātā nevarēja ienākt, ka tamdēļ nevarēšu būt šeit kopā ar jums. Esmu dziļi pateicīgs un pagodināts par šo sava darba novērtējumu. Liels jums paldies!

Darbs teātrī lielā mērā balstās spējā dalīties. Mūsu darbs balstās visparastākajā tieksmē stāstīt stāstus. Dažreiz sanāk dzirdēt stāstu, kuru gribas izstāstīt ģimenei un draugiem, bet dažreiz pie tevis nonāk kāda luga, kāds dzīvesstāsts, kāds literārs darbs, kāds dramatisks dokumentāls notikums, kas rada nepārvaramu vajadzību šo konkrēto stāstu izstāstīt pēc iespējas vairāk cilvēkiem. Tālākais režisora darbs ir atrast vispiemērotāko skatuviskā izpausmes veidu, kā konkrēto stāstu izstāstīt. Un tā ir liela laime, kad izdodas ar izrādi nonākt un iedarboties uz sev svešiem un nepazīstamiem cilvēkiem, un atklāt to kopīgo, kas mūs ik katru vieno (...)

Mūsu darbs ir publisks, un tas pakļaujas daudzu ļaužu vērtējumam un

novērtējumam. Mēs savā darbā tikai spoguļojamies, mēģinām pēc iespējas precīzāk attēlot citu cilvēku dzīves, mēs dodam iespēju skatītājam atpazīt sevi citu cilvēku dzīvēs. Tādēļ, veidojot darbus par Latvijas vēsturi un tagadni, viena no aizraujošākajām mūsu darba daļām ir iepazīties ar cilvēkiem, kuri velta visu savu dzīvi kādai no mūsu izražu tēmām, ar kurām mēs dzīvojam dažreiz gadu vai dažus mēnešus. Tik daudzi cilvēki Latvijā nesavtīgi velta savu laiku, lai izglītotu, aprūpētu un aizsargātu (...)

Vēlos izteikt lielu pateicību Jāņa Katlapa balvas organizatoriem, kuri ar savu darbu rūpējas par Latvijas teātra mākslu, aicinot doties skatīties teātri. Šāda kopā būšana veicina izpratni un empātiju ne tikai pret izrādē atklātajiem notikumiem. Tā veicina izpratni vienam pret otru, jo mēs atklājam, ka savās dzīvēs grūtībās un drāmās neesam vieni.”

Ar mūzikas spēku...

Muzikālo sveicienu balvas saņēmējiem un sarīkojuma viesiem veltīja mūziķe **Santa Jākobsone** un **Iveta Apine**, izpildot Jāņa Ivanova un Imanta Zemzara skaņdarbus. S. Jākobsone īpašu paldies sūtīja V. Silim par Latvijas Leļļu teātra izrādi «Sibīrijas haiku», kuru viņa skatījusies kopā ar trim bērniem, kas bijuši ļoti saviļņoti un iespaidoti: “Tas ir tik svarīgi izstāstīt stāstu bērnam saprotamā valodā...” Sarīkojuma noslēgumā pārsteigums visiem – izskanēja Imanta Zemzara dziesma ar Imanta Ziedoņa vārdiem «Tukums».

AGITA PUKĪTE

Mūziķes Santa Jākobsone un Iveta Apine

Projekts tapis par valsts budžeta līdzekļiem sadarbībā ar laikrakstu «Saldus Zeme», «Druva», «Stars», «Rīgas Aprīņa Avīze», «Rīgas Viļņi» un žurnāla «Patiesā Dzīve» izdevniecībām.

MAF
Mediju atbalsta fonds